

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Dialogoog in recht en literatuur: kritiek van de narratieve rede

Bouteligier, C.

Citation

Bouteligier, C. (2018, September 18). *Dialogoog in recht en literatuur: kritiek van de narratieve rede*. *Kritische studies in recht en literatuur*. Gompel&Svacina, 's-Hertogenbosch. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/65499>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/65499>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/65499> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Bouteligier, C.

Title: Dialoog in recht en literatuur : kritiek van de narratieve rede

Issue Date: 2018-09-18

Bibliografie

- S. Alexandrescu (red.), *Richard Rorty*, Kampen: Kok Agora 1995.
- F.R. Ankersmit, *Denken over geschiedenis. Een overzicht van moderne geschiedfilosofische opvattingen*, Groningen: Wolters-Noordhoff 1986.
- F.R. Ankersmit, *Narrative Logic. A semantic analysis of the historian's language*, (diss. Groningen), 1983 online beschikbaar via: [https://www.rug.nl/research/portal/publications/narrative-logic-a-semantic-analysis-of-the-historians-language\(33ff65c2-9688-43fo-8550-c52c7e039e48\).html](https://www.rug.nl/research/portal/publications/narrative-logic-a-semantic-analysis-of-the-historians-language(33ff65c2-9688-43fo-8550-c52c7e039e48).html)
- F. Ankersmit, M.C. Doeser & A.K. Varga (red.), *Op verhaal komen. Over narrativiteit in de mens- en cultuurwetenschappen*, Kampen: Kok Agora 1990.
- M. Aristodemou, 'Studies in Law and Literature: Directions and Concerns', *Anglo-American Law Review* 1993, afl. 22, p. 157-193.
- Aristoteles, *Ethica Nicomachea*, Budel: Damon 2008 (vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door C. Hupperts & B. Poortman).
- Aristoteles, *Poëtica*, Amsterdam: Athenaeum – Polak & Van Genneep 1988 (vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door N. van der Ben & J.M. Bremer).
- R. Audi (General Editor), *The Cambridge Dictionary of Philosophy. Second Edition*, Cambridge: Cambridge University Press 1999.
- J. Baron, 'Law, Literature and the Problems of Interdisciplinarity', *Yale Law Journal* 1999, afl. 108, p. 1059-1083.
- M. Bakhtin, *Problems of Dostoevsky's Poetics*, Minneapolis: University of Minnesota Press 1984 (vertaald door C. Emerson).
- R. Bakker, *Wijsgerige monografieën: Albert Camus*, Baarn: het Wereldvenster 1966.
- W. Barrett, *Existentialisme*, Utrecht/Antwerpen: Uitgeverij Het Spectrum 1965 (1958, vertaald door J.A. Jacobs).
- S. de Beauvoir, *Adieux: A Farewell to Sartre*, Harmondsworth: Penguin 1984 (vertaald door P. O'Brien).
- M.A. Beek & J. Sperna Weiland, *Wijsgerige Monografieën. Martin Buber*, Baarn: Het Wereldvenster 1964.

- R. Beerling, 'Het Existentialisme', in: R. Beerling, C. Debrot & J. de Kadt, *Het Existentialisme*, 's-Gravenhage: H.P. Leopolds Uitgevers-Mij N.V. 1947, p. 7-32.
- I. Berlin, *Russische denkers*, Amsterdam: De Arbeiderspers 1978 (vertaald door E. Marijns).
- N.A. Berdyaev, *Dostoievsky. An Interpretation*, San Rafael CA: Semantron Press 2009 (1934, vertaald door D. Attwater).
- N.A. Berdjajew, *Het Russische denken in de 19e & 20e eeuw. Aspecten en perspectieven*, Amsterdam: De Bezige Bij 1947 (bewerkt door S. van Praag).
- N.A. Berdjajev, 'The Psychology of the Russian People: The Soul of Russia', in: N.A. Berdyaev, *The Fate of Russia and the Philosophy of Personalism*, 1915. Essay online via Berdyaev Online Library: http://www.berdyaev.com/berdiaev/berd_lib/1915_007.html
- N.A. Berdyaev, *Slavernij en vrijheid*, Den Haag: Jongbloed Juridische Boekhandel 2012 (1947, inleiding door T.J.M. Slootweg).
- B. Biebuyck, 'Ten geleide: Het gebod van de muzen', in: B. Biebuyck, G. Buelens, K. De Moor, B. Keunen, G. Martens, D. Praet, A. Roose & W.M. Verbaal, *Negen muzen, tien geboden. Historische en methodologische gevalstudies over de interactie tussen literatuur en ethiek*, Gent: Academia Press 2005, p. 1-9.
- H.J. Blackham, 'Inleiding. Het humanisme: onderwerp der tegenwerpingen', in: H.J. Blackham, R.W. Hepburn, K. Knott & K. Martin (red.), *Bezwaren tegen het humanisme*, Utrecht: A.W. Bruna & Zoon 1970, p. 5-33.
- H. Boland, 'Hoe slecht schreef Dostojevski?', *Trouw* 23 december 2006, via <http://www.trouw.nl/tr/nl/4512/Cultuur/article/detail/1703383/2006/12/23/Hoe-slecht-schreef-Dostojevski.dhtml>.
- C. Bouteligier, 'Recht, woord en dialoog. Enkele aantekeningen naar Dostojevski', in: C. Bouteligier & A. Ellian (red.), *Fundamentele verhalen. Over recht, literatuur en film*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014, p. 283-310.
- C. Bouteligier & A. Ellian, 'Een extern perspectief op het recht: het 'ontregelende verhaal' in literatuur en film', in: C. Bouteligier & A. Ellian (red.), *Fundamentele verhalen. Over recht, literatuur en film*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014, p. 13-26.
- K. Boy, C. Bremmer, P. Sars & P. van Tongeren (red.), *Om de waarheid te zeggen. Over filosofie en literatuur. Opstellen aangeboden aan Ad Peperzak*, Kampen: Kok Agora 1992.
- R. De Brabander, 'Literair engagement: het onmededeelbare meedelen', in: R. Welten (red.), *Sartre. Een hedendaagse inleiding*, Kampen: Uitgeverij Klement 2005, p. 91-102.
- A.A. van den Braembussche, *Denken over kunst. Een kennismaking met de kunstfilosofie*, Bussum: Dick Coutinho 1994.

- G. Brée (red.), *Camus. A Collection of Critical Essays*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall 1962.
- W.J.M. Bronzwaer, 'Literatuur en ethiek', in: H. van der Ent (red.), *Literatuur en ethiek*, 's-Gravenhage: Boekencentrum B.V. 1977, p. 73-94.
- P. Brooks, 'Narrative Transactions – Does the Law Need a Narratology?', *Yale Journal of Law & the Humanities* 2006, afl. 18-1, p. 1-38.
- E. Brugmans, 'Inleiding: Literatuur en filosofie', in: E. Brugmans (red.), *De ziel in de literatuur*, Valkhof Pers 2009, p. 9-17.
- M. Buber, 'Autobiographical Fragments', in: P.A. Schilpp & M. Friedman (ed.), *The Library of Living Philosophers. The Philosophy of Martin Buber*, La Salle, Illinois: Open Court Publishing Company 1991 (1967), p. 3-39.
- M. Buber, *Chassidische vertellingen*, Katwijk: Servire B.V. 1967 (1965, vertaald door L.S. Blom).
- M. Buber, *De vraag naar de mens. Het antropologisch probleem historisch en dialogisch ontvouwd*, Utrecht: Erven J. Bijleveld 1971 (1943, vertaald door I.J. van Houte).
- M. Buber, *Godsverduistering. Beschouwingen over de betrekkingen tussen religie en filosofie*, Utrecht: Erven J. Bijleveld 1966 (1952, vertaald door K.H. Kroon).
- M. Buber, *Ik en Jij*, Utrecht: Erven J. Bijleveld 1998 (1923, vertaald door M. Storm).
- M. Buber, 'Replies to My Critics', in: P.A. Schilpp & M. Friedman (ed.), *The Library of Living Philosophers. The Philosophy of Martin Buber*, La Salle, Illinois: Open Court Publishing Company 1991 (1967), p. 689-744.
- R. Burrow, *Personalism: A Critical Introduction*, St. Louis, MO: Chalice Press 1999.
- C. Callil, M. Haddon, M. Rosen. Z. Smith, J. Winterson, B. Morrison, M. Wolf & Barzillai, T. Parks, J. Davis & N. Carr, *Stop What You're Doing and Read This!*, London: Vintage Books 2011.
- A. Camus, *Bruiloft*, Amsterdam: De Bezige Bij 1976 (1959, vertaald door A. van der Niet).
- A. Camus, *Dagboek. Een keuze uit zijn dagboek aantekeningen 1935-1951*, Amsterdam: Uitgeverij De Bezige Bij 1969 (1962-1964, vertaald door H.C. Kool).
- A. Camus, *De gelukkige dood*, Amsterdam: Uitgeverij De Bezige Bij 1972 (1936-1938, vertaald door C.N. Lijsen, inleiding en aantekeningen van J. Sarocchi).
- A. Camus, *De val*, Amsterdam: De Bezige Bij 1976 (1956, vertaald door A.C. Pont).
- A. Camus, *De mythe van Sisyphus. Een essay over het absurde*, Utrecht: Uitgeverij IJzer 2013 (1942, vertaald door C.N. Lijsen).
- A. Camus, *De vreemdeling*, Amsterdam: Uitgeverij De Bezige Bij 1961 (1942, vertaald door A. Morriën).

- B.N. Cardozo, 'Law and Literature', in: *Law, Literature and Other Essays and Adresses* 1938, (1925) p. 489-507.
- D. Carroll, 'Guilt by "Race": Injustice in Camus's *The Stranger*', *Cardozo Law Review* 2004/2005, afl. 26, p. 2331-2343.
- D. Casey, 'Levinas and Buber: Transcendence and Society', *Sophia* 1999, afl. 32-2, p. 69-92.
- N. Chernyshevsky, *What is to be done?*, Ithaca/Londen: Cornell University Press 1989 (1863, vertaald door M.R. Katz en geannoteerd door W.G. Wagner).
- P. Cicovacki, 'Notes from Underground: Dostoevsky's Anatomy of Modernity', *The Dostoevsky Journal* 2010, afl. 8-9, p. 25-43.
- P.B. Cliteur & A. Ellian, *Legaliteit en legitimiteit. De grondslagen van het recht*, Leiden: Leiden University Press 2016.
- J.M. Coetzee & A. Kurtz, *Het goede verhaal. Over fictie, waarheid en psychotherapie*, Amsterdam: Cossee 2015 (vertaald door P. Bergsma & J. Poort).
- A. Cohen-Salal, *Jean-Paul Sartre. Zijn biografie*, Amsterdam: Van Genneep 1989 (1985, vertaald door T. Boot, B. Herklots & M. de Veth).
- D. Collins, *Sartre as Biographer*, Cambridge: Harvard University Press 1980.
- Conradi & Peter, *Existentialists and Mystics. Writings on Philosophy and Literature*, London: Chatto & Windus 1997.
- R. Cover, 'Nomos and Narrative', *Harvard Law Review* 1983, afl. 97, p. 4-68.
- J. Culler, *Literary Theory. A Very Short Introduction*, Oxford: Oxford University Press 2011 (1997).
- C. Debrot, 'Kunstenaarschap en existentialisme', in: R. Beerling, C. Debrot & J. de Kadt, *Het Existentialisme*, 's-Gravenhage: H.P. Leopolds Uitgevers-Mij N.V. 1947, p. 33-51.
- P.J.J. Delaere, *Practical Identity. An essay on personhood, autonomy and pathology*, (diss. Rotterdam) 2010.
- B. Delfgaauw, *Wat is existentialisme?* Baarn: Het Wereldvenster 1969.
- I. Devisch, *Het empathisch teveel. Op naar een werkbare onverschilligheid*, Amsterdam: De Bezige Bij 2017.
- K. Dolin, *A Critical Introduction to Law and Literature*, Cambridge University Press 2007.
- F.M. Dostojevski, *Aantekeningen uit het ondergrondse*, Amsterdam: Polak & Van Genneep 2006 (1864, vertaald uit het Russisch door M. Weijers).
- F.M. Dostojevski, *De Russische Bibliotheek. Verzamelde werken: Brieven*, Amsterdam: Uitgeverij G.A. Van Oorschot 1990 (keuze en commentaar K. van het Reve, vertaald door T. Bouma & Th. Veenhof).

- F.M. Dostojevski, *De Russische Bibliotheek. Verzamelde werken: Dagboek van een schrijver*, Amsterdam: Uitgeverij G.A. van Oorschot 2001 (1876, vertaald door P. Rodenko).
- F.M. Dostojevski, *De droom van een belachelijk mensch. Een phantastische vertelling*, Den Haag: N.V. Servire 1933 (1877, vertaald uit het Russisch en bewerkt door D.J. Kruijtenbosch).
- F.M. Dostojevski, *De groot-inquisiteur*, ingeleid en geannoteerd door W.J. Ouwe-neel, Soesterberg: Uitgeverij Aspekt 2013.
- F.M. Dostojevski, *De gebroeders Karamazow*, Wageningen: L.J. Veen 1973 (1880, vertaald door M. Fondse).
- F.M. Dostojevski, *Een onaangename geschiedenis*, Amsterdam: Wereldbibliotheek 1948 (1862, vertaald door H.W. Sandberg).
- F.M. Dostojevski, *Schuld en Boete*, Wageningen: L.J. Veen 1978 (1866, vertaald door H. Manger).
- S. Dresden, *Existentie-philosophie en literatuurbeschouwing*, Amsterdam: Meulenhoff 1946.
- J. Duyndam & M. Poorthuis, *Levinas*, Amersfoort: Lemniscaat 2003.
- A. Ellian, T.J.M. Slootweg & C.E. Smith (red.), *Recht, beslissing en geweten. Beschouwingen naar aanleiding van Paul Scholten*, Deventer: Kluwer 2010.
- H. van der Ent (red.), *Literatuur en ethiek*, 's-Gravenhage: Boekencentrum B.V. 1977.
- C. Falzon, 'Sartre and Meaningful Existence', in: A. Rolls & E. Rechiniewski (eds.), *Sartre's Nausea: Text, Context, Intertext*, Amsterdam-New York, NY: Rodopi 2005, p. 105-120.
- W.R. Fisher, 'Homo Narrans. The Narrative Paradigm: In the Beginning', *Journal of Communication*, 1985, p. 74-89.
- R. Foqué, 'Beschouwingen bij Montesquieu's *Lettres Persanes*', in: C. Bouteligier & A. Ellian (red.), *Fundamentele verhalen. Over recht, literatuur en film*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014, p. 113-127.
- D. Foster Wallace, 'Joseph Frank's Dostoevsky', in: D. Foster Wallace, *Consider the Lobster and other essays*, London: Little Brown 2007, p. 255-274.
- M. Foucault, 'About the Concept of the "Dangerous Individual" in 19th-Century Legal Psychiatry', *International Journal of Law and Psychiatry* 1978, afl. 1, p. 1-18.
- J. Frank, *Dostoevsky. A Writer in his Time*, Princeton, Oxford: Princeton University Press 2010.
- M.S. Friedman, *Martin Buber: A Life of Dialogue*, New York: Harper & Brothers 1960 (1955).

- A.M.P. Gaakeer, 'Crossroads? Some Remarks on the Future of Law and Literature', *Polémos* 2012, afl. 6-1, p. 7-31.
- A.M.P. Gaakeer, *De waarde van het woord. Een studie van het werk van James Boyd White in het perspectief van Law and Literature* (diss. Rotterdam), Gouda: Quint/Noorduijn 1995.
- A.M.P. Gaakeer, *Hope Springs Eternal. An introduction to the work of James Boyd White*, Amsterdam: Amsterdam University Press 1998.
- A.M.P. Gaakeer, 'Law, Language and Literature: Their Interrelations in *Law and Literature*', in: B. van Klink & H.S. Taekema (red.), *Law and Method*, Tübingen: Mohr Siebeck 2011, p. 215-235.
- A.M.P. Gaakeer, 'Practical Wisdom and Judicial Practice: Who's in Narrative Control?', *Italian Society for Law and Literature* 2015, afl. 8, p. 1-17.
- A.M.P. Gaakeer, "'The Art to Find the Mind's Construction in the Face", Lombroso's Criminal Anthropology and Literature: the Example of Zola, Dostoevsky, and Tolstoy', *Cardozo Law Review* 26 2005, p. 2345-2377.
- A.M.P. Gaakeer, 'Verhalenderwijs', *Ars Aequi Juridisch Maandblad* november 2012, p. 798-799.
- H.G. Gadamer, *Waarheid en methode. Hoofdpijnen van een filosofische hermeneutiek*, Nijmegen: Vantilt 2014 (1960, vertaald door M. Wildschut).
- C. Gadourek, *Albert Camus. Uitleg en aantekeningen bij zijn werken*, Assen: Van Gorcum & Comp. BV 2000.
- A. Gearey, *Legal Theory Today. Law and Aesthetics*, Oxford/Portland, Oregon 2001.
- F.O. van Gennep, *Albert Camus. Een studie van zijn ethische denken*, Amsterdam: Polak & Van Gennep 1962.
- R. Girard, 'Camus's Stranger Retried', in: R. Girard, *"To Double Business Bound": Essays on Literature, Mimesis and Anthropology*, Baltimore, Maryland: The John Hopkins University Press 1978, p. 9-35.
- R.M. Gordon, 'Empathy', in: R. Audi (red.), *The Cambridge Dictionary of Philosophy (Second Edition)*, New York, NY: Cambridge University Press 1999, p. 261.
- O. de Graef, 'Onbeslecht geweten. Literatuur, sympathethiek en hermeneutisch geweld', in: B. Philipsen, R. van den Brandt & E. Muller (red.), *Verbeeldingen van de Ander. Over literatuur, filosofie en religie*, Budel: Uitgeverij DAMON 2002, p. 21-46.
- G. Groot, 'Sartre. Leven, denken en erfenis', in: G. Groot & G. van Heeswijck (red.), *De uitgelezen Sartre*, Tielt/Amsterdam: Uitgeverij Lannoo en Uitgeverij Boom 2000 (samengesteld, ingeleid en geannoteerd door G. Groot, vertaald door F. Montens e.a.), p. 11-54.

- G. Groot, *Vergeten te bestaan. Echte fictie en het fictieve ik*, Brussel/Nijmegen: Uitgeverij Vantilt 2010.
- F. Hakemulder (red.), *De stralende lezer. Wetenschappelijk onderzoek naar de invloed van het lezen*, Delft: Eburon 2011.
- H.L.A. Hart, 'Positivism and the Separation of Law and Morals', *Harvard Law Review* 1958, afl. 71-4, p. 593-629.
- F. Hartensveld, *De mystiek van de ontmoeting. De betekenis van het dialogisch principe in het denken van Martin Buber*, Baarn: Uitgeverij Gooi & Sticht 1993.
- M. Heidegger, *Zijn en tijd*, Nijmegen: Uitgeverij SUN 2009 (1927, vertaald en van een nawoord voorzien door M. Wildschut).
- L. Henderson, 'Legality and Empathy', *Michigan Law Review* 1986/1987-85, p. 1574-1653.
- D. Herman, M. Jahn & M.L. Ryan, *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory*, Londen/New York: Routledge 2005.
- J. Hillis Miller, 'Should We Read or Teach Literature Now?', in: J. Lothe & J. Hawthorn (ed.), *Narrative Ethics*, Amsterdam/New York, NY: Rodopi 2013, p. 13-15.
- T. Hobbes, *Leviathan*, Amsterdam: Boom 2007 (1651, vertaald en van aantekeningen voorzien door W.E. Krul).
- N. Huls, 'De rechter is geen waarheidsvinder, maar een motiverende beslisser!', *Rechtsfilosofie & Rechtstheorie* 2006, afl. 1, p. 3-7.
- E. Husserl, *Cartesianische Meditationen und Pariser Vorträge*, Den Haag: Nijhoff 1950 (1931).
- M. IJzermans, *De overtuigingskracht van emoties bij het rechterlijk oordeel*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.
- H.U. Jessurun d'Oliveira, 'Zaterdag', in: A.M.P. Gaakeer, M. Goslings & E. van der Ouderaa (red.), *Prinsegrachtreeks 1, Spiegels voor rechters. Beschouwingen over literatuur en recht*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2006, p. 53-62.
- I. Kant, *Fundering voor de metafysica van de zeden*, Amsterdam: Boom 1997 (1785, inleiding, vertaling en annotatie door T. Mertens).
- I. Kant, 'Beantwoording van de vraag: Wat is Verlichting?', in: I. Kant, *Kleine werken. Geschriften uit de periode 1784-1795*, Kampen/Kappellen: Agora/Pelckmans 2000 (ingeleid, vertaald en geannoteerd door B. Delfgaauw en met een Ten Geleide van J.M.M. de Valk en J. De Visscher), p. 56-66.
- A. Kaplan, *Looking for 'The Outsider'. Albert Camus and the Life of a Literary Classic*, Chicago/Londen: The University of Chicago Press 2016.
- S. Keen, 'A Theory of Narrative Empathy', *Narrative* 2006, afl. 14-3, p. 207-236.
- S. Kierkegaard, *Het begrip angst*, Budel: Damon 2009 (1844, vertaald door J. Sperna Weiland).

- M. Kingwell, 'The Ethics of Ethics and Literature', *World Literature Today* September, afl. October, 2014, p. 23-26.
- A. Klamer, 'Verhalen in de economie', in: F. Ankersmit, M.C. Doeser & A.K. Varga (red.), *Op verhaal komen. Over narrativiteit in de mens- en cultuurwetenschappen*, Kampen: Kok Agora 1990.
- M. van Kleef & S. van Kleef, *Rechtspraak is mensenwerk. Zestien rechters over de dilemma's van hun vak*, Amsterdam: Athenaeum – Polak & Van Genneep 2011.
- A. Kolf, 'Existentialism Here and Now', *The Georgia Review* summer 1984.
- E.M. Koopman, *Reading Suffering. An empirical inquiry into empathic and reflective responses to literary narratives* (diss. Rotterdam), Rotterdam: Erasmus Research Center for Media, Communication and Culture 2016.
- F.W. Korsten, *Lessen in literatuur*, Nijmegen: Vantilt 2002.
- L. Korthals Altes, 'Narratology, Ethical Turns, Circularities, and a Meta-Ethical Way Out', in: J. Lothe & J. Hawthorn (ed.), *Narrative Ethics*, Amsterdam/New York, NY: Rodopi 2013, p. 25-40.
- P.C. Kop, *Legisme en Privaatrechtswetenschap: Legisme in de Nederlandse Privaatrechtswetenschap in de negentiende eeuw*, Deventer: Kluwer 1982.
- M. Kundera, *Over de romankunst. Verzamelde essays*, Amsterdam: Ambo/Anthos 2012 (1983, vertaald door M. de Haan).
- P. Lamarque & S.H. Olsen, 'Literature, Truth and Philosophy', in: John, Eileen & McIver Lopes, Dominic (eds.), *Philosophy of Literature, Contemporary and Classic Readings, An Anthology*, Oxford: Blackwell Publishing, p. 341-354.
- E. Landowski, 'A Note on Meaning, Interaction and Narrativity', *International Journal for the Semiotics of Law* 1991, afl. 4, p. 151-161.
- P.J.G. Leenhouders, "'De sprekende mens" in meervoud. Taal als kracht tot menswaardigheid', in: W. Derkse & B. Vedder (red.), *Denken als dialoog. Reflecties over vraag en antwoord*, Kampen: Kok Agora 1994, p. 149-166.
- M. Leezenberg & G. de Vries, *Wetenschapsfilosofie voor geesteswetenschappen. Herziene editie*, Amsterdam: Amsterdam University Press 2012.
- J.C.M. Leijten, *We need stories. Rede uitgesproken bij gelegenheid van het afscheid als hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Nijmegen*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1991.
- E. Levinas, *Het menselijk gelaat. Essays*, Amsterdam: Ambo/Anthos 2003 (1969, gekozen, vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door A. Peperzak).
- D.A.A. Loose, 'De ziel als mijn ander zelf. De monologue intérieur bij Dostojevski en Proust', in: E. Brugmans (red.), *De ziel in de literatuur*, Valkhof Pers 2009, p. 118-148.

- D.A.A. Loose, 'Robinson redt het niet. Dialoog en ethiek', in: W. Derkse & B. Vedder (red.), *Denken als dialoog. Reflecties over vraag en antwoord*, Kampen: Kok Agora 1994, p. 35-57.
- J. Lothe & J. Hawthorn, 'Introduction: The Ethical (Re)Turn', in: J. Lothe & J. Hawthorn (ed.), *Narrative Ethics*, Amsterdam/New York, NY: Rodopi 2013, p. 3-11.
- J. van Luxemburg, M. Bal & W.G. Weststeijn, *Inleiding in de literatuurwetenschap*, Muiderberg: Dick Coutinho 1988.
- N. van Manen, 'Springende Rechters', in: *Recht, beslissing en geweten. Beschouwingen naar aanleiding van Paul Scholten*, Ellian, Slootweg & Smith (red.), Deventer: Kluwer 2011, p. 265-284.
- T. Martin, 'The Role of Others in Roquentin's Nausea', in: A. Rolls & E. Rezniewski (eds.), 'Sartre's Nausea: Text, Context, Intertext', Amsterdam-New York, NY: Rodopi 2005, p. 65-76.
- B. Martin, *Great Twentieth Century Jewish Philosophers: Shestov, Rosenzweig, Buber. With Selections from Their Writings*, (edited and with introductions by B. Martin), London: The Macmillan Company Collier-Macmillan Ltd. 1970.
- P. McCarthy, *Albert Camus. The Stranger*, Cambridge: Cambridge University Press 1988.
- J.S. Mill, 'Utilitarianism', in: J.S. Mill & J. Bentham, *Utilitarianism and Other Essays*, New York/London: Penguin Classics 2004 (onder redactie en met een introductie van A. Ryan), p. 272-338.
- J. Miller, *The Structures of Law and Literature. Duty, Justice and Evil in the Cultural Imagination*, London: McGill-Queen's University Press 2013.
- G. Molier, 'De vrijheid als eeuwige belofte van een nieuw begin', in: C. Bouteligier & A. Ellian (red.), *Fundamentele verhalen. Over recht, literatuur en film*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2014, p. 155-181.
- Montesquieu, *De l'Esprit des Lois*, Paris: Éditions Gallimard 1995 (1748).
- T. Morawetz, 'Ethics and Style: The Lessons of Literature for Law', *Stanford Law Review* 1993, afl. 467, p. 497-521.
- K.F. Morrison, *I Am You. The Hermeneutics of Empathy in Western Literature, Theology, and Art*, Princeton, New Jersey USA: Princeton University Press 2014 (1988).
- A.Z. Newton, *Narrative Ethics*, Cambridge, Massachusetts/London, England: Harvard University Press 1995.
- M. van Nierop, 'Een ster genaamd Alsem. Dostojevski's verzet tegen de Verlichting', M.F. van der Steen, K. Koch, G. Komrij e.a. (red.), *Maatstaf Dostojevski-nummer*, Amsterdam: De Arbeiderspers 1981, p. 45-64.

- F. Nietzsche, *Afgodenschemering. Of hoe je met de hamer filosofeert*, Antwerpen/Amsterdam: Uitgeverij De Arbeiderspers 2007 (1886, vertaald, geannoteerd en van een nawoord voorzien door H. Driessen).
- F. Nietzsche, *De vrolijke wetenschap*, Antwerpen/Amsterdam: Uitgeverij De Arbeiderspers 2003 (1882, vertaald door P. Hawinkels; herzien, geannoteerd en van een nawoord voorzien door H. Driessen).
- F. Nietzsche, *Waarheid en leugen*, Amsterdam: Boom 2010 (1873, vertaald door T. Ausma, met aantekeningen van P. Mostert).
- J.H. Nieuwenhuis, 'Legitimatie en heuristiek van het rechterlijk oordeel', *R.M. Themis* 1976, p. 494-515.
- J.H. Nieuwenhuis, *Orestes in Veghel. Recht, literatuur, civilisatie*, Amsterdam: Uitgeverij Balans 2007 (2004).
- G.C. van Niftrik, *De boodschap van Sartre*, Nijkerk: Uitgeverij G.F. Callenbach N.V. 1953.
- S. Noorda, 'Narratieve theologie', in: F. Ankersmit, M.C. Doeser & A.K. Varga (red.), *Op verhaal komen. Over narrativiteit in de mens- en cultuurwetenschappen*, Kampen: Kok Agora 1990, p. 107-129.
- M.C. Nussbaum, 'The Discernment of Perception: An Aristotelian Conception of Private and Public Rationality', in: M.C. Nussbaum, *Love's Knowledge. Essays on Philosophy and Literature*, New York/Oxford: Oxford University Press 1990, p. 54-105.
- M.C. Nussbaum, *Cultivating Humanity. A Classical Defense of Reform in Legal Education*, Cambridge: Harvard University Press 1997.
- M.C. Nussbaum, *Ethics and Political Philosophy*, Münster: LIT Verlag 2000.
- M.C. Nussbaum, 'Introduction: Form and Content, Philosophy and Literature', in: M.C. Nussbaum, *Love's Knowledge. Essays on Philosophy and Literature*, New York/Oxford: Oxford University Press 1990, p. 3-53.
- M.C. Nussbaum, *Niet voor de winst. Waarom de democratie de geesteswetenschappen nodig heeft*, Amsterdam: Ambo 2011 (2010, vertaald door R. van Kappel).
- M.C. Nussbaum, *Poetic Justice. The Literary Imagination and Public Life*, Boston: Beacon Press 1995.
- M.C. Nussbaum, 'Reply to Amnon Reichman', *Legal Education* 2006, afl. 56, p. 320-329.
- M.C. Nussbaum, *The Fragility of Goodness. Luck and Ethics in Greek Tragedy and Philosophy (Revised Edition)*, New York: Cambridge University Press 2001 (1986).
- M.C. Nussbaum, *Wat liefde weet. Emoties en moreel oordelen*, Amsterdam: Boom/Parrèsia 2007 (inleiding, tekstintroductions en samenstelling M. Boenink, vertaald uit het Engels door F. van Zetten).

- G. Olson, 'De-Americanizing Law and Literature Narratives: Opening Up the Story', *Law and Literature* vol. 22-no. 2 2010, p. 338-364.
- D.K. Pacher, 'Aesthetics vs. Ideology: The Motives behind 'Law and Literature'', *Columbia - VLA Journal of Law and the Arts* 1990, afl. 14, p. 587-614.
- D.R. Papke, 'Law and Literature: A Comment and Bibliography of Secondary Works', *Law Library Journal* 1980, p. 421-437.
- B. Pascal, *Gedachten*, Utrecht/Antwerpen: Prisma-Boeken 1967 (1669, ingeleid, vertaald en uitgelegd door J.A.C. Lenders).
- R. Peace, *Critical Studies in Russian Literature. Dostoevsky's Notes from Underground*, London: Bristol Classical Press 1993.
- J.S. Peters, 'Law, Literature and the Vanishing Real. On the Future of an Interdisciplinary Illusion', *Proceedings of the Modern Language Association* 2005, afl. 120, p. 442-452.
- C.A. van Peursen, *Fenomenologie en werkelijkheid*, Antwerpen/Utrecht: Aula-boeken 1967.
- C.A. van Peursen, *Verhaal & werkelijkheid. Een deiktische ontologie*, Kampen: Kok Agora 1992.
- B. Philipsen, R. van den Brandt, 'Inleiding. Verbeeldingen van de Ander', in: B. Philipsen, R. van den Brandt & E. Muller (red.), *Verbeeldingen van de Ander. Over literatuur, filosofie en religie*, Budel: Uitgeverij DAMON 2002, p. 7-19.
- Verzamelde Werken Deel VIII: Plato, *Faidros*, Amsterdam: Bert Bakker 1998 (vertaald door H. Warren & M. Molegraaf).
- Verzamelde Werken Deel IX: Plato, *Het bestel. Politeia*, Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker 2006 (vertaald door H. Warren en M. Molegraaf).
- H. Porsdam & T. Elholm (red.), *Dialogues on Justice. European Perspectives on Law and Humanities (Law and Literature)*, Berlin, Boston: Walter de Gruyter GmbH 2012.
- R. Posner, 'Against Ethical Criticism', *Philosophy and Literature* 1997, afl. 21-1, p. 1-27.
- R.A. Posner, 'Against Ethical Criticism: Part Two', *Philosophy and Literature* 1998, afl. 22-2, p. 395-412.
- R.A. Posner, 'Law and Literature: A Relation Reargued', *Virginia Law Review* 1986, p. 1351-1392.
- R.A. Posner, *Law and Literature*, Cambridge/London: Harvard University Press 2009.
- D. Praet, 'Aristoteles – Over epos en tragedie in de morele opvoeding', in: B. Biebuyck, G. Buelens, K. De Moor, B. Keunen, G. Martens, D. Praet, A. Roose & W.M. Verbaal (met een nawoord van G. Buelens), *Negen muzen, tien geboden*.

- Historische en methodologische gevalstudies over de interactie tussen literatuur en ethiek*, Gent: Academia Press 2005, p. 33-56.
- D. Praet, 'Plato – Over de oude vete tussen filosofie en poëzie', in: B. Biebuyck, G. Buelens, K. De Moor, B. Keunen, G. Martens, D. Praet, A. Roose & W.M. Verbaal (met een nawoord van G. Buelens), *Negen muzen, tien geboden. Historische en methodologische gevalstudies over de interactie tussen literatuur en ethiek*, Gent: Academia Press 2005, p. 13-31.
- J.J. Prinz, 'Is Empathy Necessary for Morality?' in: A. Coplan & P. Goldie, *Empathy, Philosophical and Psychological Perspectives*, Oxford New York: Oxford University Press 2011, p. 211-229.
- J. Rachels & S. Rachels, *The Elements of Moral Philosophy*, New York, NY: McGraw-Hill Higher Education 2007.
- A. Reichman, 'Law, Literature, and Empathy: Between Withholding and Reserving Judgment', *Legal Education* 2006, afl. 56, p. 296-319.
- R. Richmond Ellis, *The Tragic Pursuit of Being. Unamuno and Sartre*, Tuscaloosa/London: The University of Alabama Press 1988.
- P. Roberts, 'Education and the limits of reason: reading Dostoevsky', *Educational Theory* 2012, afl. 62-2, p. 203-223.
- B. van Roermund, *Recht, verhaal en werkelijkheid*, Bussum: Coutinho 1993.
- A. Rolls & E. Rezniewski, 'Uprooting the Chestnut Tree: Nausea Today', in: A. Rolls & E. Rezniewski (red.), *Sartre's Nausea: Text, Context, Intertext*, Amsterdam-New York, NY: Rodopi 2005, p. 1-27.
- R. Rorty, *Contingency, Irony and Solidarity*, Cambridge: Cambridge University Press 1989.
- R. Rorty, 'Human rights, rationality, and sentimentality', in: *Truth and Progress. Philosophical Papers Volume 3*, Cambridge Mass.: Cambridge University Press UK 1998.
- R. Rorty, *Objectivity, Relativism, and Truth: Philosophical Papers Volume 1*, New York 1991.
- R. Rorty, 'Redemption from egotism: James and Proust as spiritual exercises', *Telos* 2001, afl. 3, p. 243-263.
- P.J. Roscam Abbing, 'Norm, inhoud, werking', in: H. van der Ent, *Literatuur en ethiek*, 's-Gravenhage: Boekencentrum B.V. 1977, p. 12-56.
- J.J. Rousseau, *Bekentenissen*, Amsterdam: Uitgeverij De Arbeiderspers 1997 (vertaald door L. van Maris).
- J.P. Sartre, 'An Explication of the Stranger', in: G. Brée (red.), *Camus. A Collection of Critical Essays*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall 1962, p. 108-121.
- J.P. Sartre, *De woorden. Memoires van een mislukt wonderkind*, Utrecht: Erven J. Bijleveld 2005 (1963, vertaald door P.H. Dubois & J. Mordegaai).

- J.P. Sartre, 'Existentialisme is humanisme' (1946, vertaald door C. Hendriks, herzien door G. Groot), in: G. Groot & G. van Heeswijck (red.), *De uitgelezen Sartre*, Tiel/Amsterdam: Uitgeverij Lannoo en Uitgeverij Boom, 2000 (samengesteld, ingeleid en geannoteerd door G. Groot, vertaald door F. Montens e.a.), p. 234-259.
- J.P. Sartre, *Het zijn en het niet. Proeve van een fenomenologische ontologie*, Rotterdam: Lemniscaat 2010 (1943, vertaald door F. de Haan, met een inleiding van G. Groot).
- J.P. Sartre, *Met gesloten deuren*, Amsterdam: Uitgeverij De Bezige Bij 1964 (1943, vertaald door C.N. Lijzen).
- J.P. Sartre, *Walging*, Utrecht: A.W. Bruna & Zoon 1965 (1938, vertaald door H.P. van den Aardweg).
- T. Schalken, 'Het rechterlijk vonnis als onvoltooid verhaal. Wijzen woorden de weg naar de waarheid?', in: A.M.P. Gaakeer, M. Goslings & E. van der Ouderaa (red.), *Prinsegrachtreeks 1, Spiegels voor rechters. Beschouwingen over literatuur en recht*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2006, p. 45-50.
- K. Schaubroeck, 'Hoe belangrijk is literatuur in de morele opvoeding? Kanttekeningen bij Martha Nussbaums narratieve ethiek', *International Journal in Philosophy and Theology* 2005, afl. 66, p. 432-454.
- M. Schechtman, *Staying Alive: Personal Identity, Practical Concerns, and the Unity of a Life*, Oxford: Oxford University Press 2014.
- P. Scholten, *Mr. C. Asser's Handleiding tot beoefening van het Nederlandse Burgerlijk Recht, Algemeen Deel*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1974 (1931).
- P. Scholten, *Dorsten naar gerechtigheid. Verzamelde geschriften* (samengesteld door en met een nawoord van T.J.M. Slootweg), Kluwer 2010.
- W. Schubart, *Dostojewski en Nietzsche. De symboliek van hun leven*, Overveen: Uitgeverij De Librije 1939 (Nederlandse bewerking van W.J. Merckens).
- D. de Schutter, 'Niet zonder verhaal. Hannah Arendt over literatuur als weerstand', in: B. Philipsen, R. van den Brandt & E. Muller (red.), *Verbeeldingen van de Ander. Over literatuur, filosofie en religie*, Budel: Uitgeverij DAMON 2002, p. 133-152.
- J. Seaton, 'Law and Literature: Works, Criticism, and Theory', *Yale Journal of Law & the Humanities* 1999, afl. 11-2, p. 479-507.
- V. Shklovsky, *Theory of Prose*, Champaign & London 2009 (1929, vertaald door B. Sher en ingeleid door G.L. Bruns).
- V. Shklovsky, 'Art as Device', in: *Theory of Prose*, Champaign, London: Dalkey Archive Press 1990 (1929, vertaald door B. Sher), p. 1-14.
- E. Simon, 'Palais de Justice and Poetic Justice in Albert Camus' *The Stranger*', *Cardozo Studies Law and Literature* 1991, afl. 3, p. 111-123.

- L. Sjestow, *Crisis der zekerheden. Pascal-Dostojewskij-Husserl*, Hilversum: Rozenbeek & Venemans Uitgeversbedrijf N.V. 1934 (vertaald door C.I. Spruijt).
- T.J.M. Slootweg, 'Persoon en personalisme bij Paul Scholten', in: *Recht en persoon. Verkenningen in de rechtstheorie van Paul Scholten*, B. Hengstmengel & T.J.M. Slootweg (red.), Deventer: Akkermans en Hunink Uitgevers 2013, p. 19-40.
- T.J.M. Slootweg, *Uit de schaduw van de wet. Inleiding tot de esthetica van het recht*, Antwerpen/Apeldoorn: Garant 2016.
- A. Smith, *The Theory of Moral Sentiments, or: An Essay Towards an Analysis of the Principles by which Men Naturally Judge Concerning the Conduct and Character, First of their Neighbours, and Afterwards of Themselves*, London: Henry G. Bohn 1853 (1759).
- G. Strawson, 'Against Narrativity', in: A. Speight (ed.), *Philosophy and Life. Boston Studies in Philosophy, Religion and Public Life* 2015, p. 11- 31.
- H. van Stralen, *Beschreven keuzes: een inleiding in het literaire existentialisme*, Antwerpen/Apeldoorn: Garant 1999.
- M. Suhr, *Sartre*, Rotterdam: Lemniscaat 2005 (2003, vertaald door B. Westerveld).
- S. Taekema, 'Onbegrepen. Over: Richard Wright, Native Son', in: W. Witteveen & S. Taekema (red.), *Verbeeldingsmacht. Wat juristen moeten lezen*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2000, p. 337-340.
- S. Taekema & W. Witteveen, 'Wat juristen moeten lezen', in: W. Witteveen & S. Taekema (red.), *Verbeeldingsmacht. Wat juristen moeten lezen*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2000, p. 341-344.
- I. Toergenjew, *Vaders en zonen*, Amsterdam: J.M. Meulenhoff 1947 (vertaald uit het Russisch door A.G. Schot).
- P. van Tongeren, *Het Europese nihilisme. Friedrich Nietzsche over een dreiging die niemand schijnt te deren*, Nijmegen: Vantilt 2012.
- R.M. Unger, *The Critical Legal Studies Movement*, Cambridge: Harvard University Press 1986.
- J. Veenbaas, *De Verlichting als kraamkamer: over het tijdperk en zijn betekenis voor het heden*, Amsterdam: Nieuw Amsterdam 2013.
- R. te Velde, 'De strijd om de ziel. Plato over de rivaliteit tussen filosofie en literatuur', in: E. Brugmans (red.), *De ziel in de literatuur*, Valkhof Pers 2009, p. 21-45.
- C. Verhoeven, *Het medium van de waarheid. Beschouwingen over Plato's houding tegenover de poëzie*, Baarn: Ambo 1988.
- C.J. Voparil, 'Rorty and the democratic power of the novel', *Eurozine* 2012. Via eurozine.com
- J.B.M. Vranken, *Mr. C. Asser's handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht: Algemeen Deel*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1995.

- C.J. Waaijman, *De mystiek van Ik en Jij. Een nieuwe vertaling van 'Ich und Du' van Martin Buber met inleiding en uitleg en een doordenking van het systeem dat eraan ten grondslag ligt*, Kampen: Uitgeversmaatschappij J.H. Kok, 1976.
- I. Ward, 'Crossing Borders', in: K.M. Simonsen (red.), *Law and Justice in Literature, Film and Theater*, Berlin, Boston: Walter de Gruyter GmbH 2013.
- I. Ward, *Law and Literature. Possibilities and Perspectives*, Cambridge: Cambridge University Press 1995.
- K. van der Wal (red.), *Vrijheid, gelijkheid en broederschap? Betekenis en huidige relevantie van het devies van de Franse Revolutie*, Budel: Uitgeverij Damon 2004.
- M. Weber, *Wetenschap als beroep/Politiek als beroep*, Nijmegen: Uitgeverij Vantilt 2013 (vertaald uit het Duits door H. Driessen).
- R. Weisberg, 'The Law-Literature Enterprise', *Yale Journal of Law and the Humanities* 1988, afl. 1, p. 1-67.
- R. Weisberg, 'Wigmore, and the Law and Literature Movement', *Law and Literature* 2009, afl. 21, p. 129-149.
- R. Weisberg, 'Wigmore's "Legal novels" Revisited: New Resources for the Expansive Lawyer', *Northwestern University Law Review* 1976, afl. 71-1, p. 17-28.
- R. Weisberg, *Poethics and other Strategies on Law and Literature*, Columbia University Press 1992.
- R. Weisberg, *The Failure of the Word: The Protagonist as Lawyer in Modern Fiction*, New Haven/London: Yale University Press 1984.
- R. West, 'Adjudication is not Interpretation: Some Reservations About the Law-as-Literature Movement', *54 Tennessee Law Review* 1987, p. 203-278.
- R. West, 'Communities, Texts, and Law: Reflections on the Law and Literature Movement', *Yale Journal of Law and the Humanities* 1988, afl. 1, p. 129-159.
- R. West, 'The Anti-Empathic Turn', in: J.E. Fleming (red.), *Passions and Emotions*, New York: New York University Press 2012, p. 243-288.
- W.G. Weststeijn, 'Dostoevski en de Russische rechtspraak', *TREMA* december 2005, p. 492-496.
- J.B. White, 'Establishing Relations between Law and Other Forms of Thought and Language', *Erasmus Law Review* 2008, afl. 3-1, p. 3-22.
- J.B. White, *The Legal Imagination*, Chicago/London: The University of Chicago Press 1985.
- J. Wigmore, 'A List of Legal Novels', *Illinois Law Review* 17, 1922-1923 (1908), p. 26-41.
- M.A.F. Witt & E. Witt, 'Retrying The Stranger again', in: M.J. Meyer (red.), *Literature and Law*, Amsterdam/New York: Rodopi 2004, p. 1-20.

- W. Witteveen & S. Taekema, 'Verbeeldingsmacht', in: W. Witteveen & S. Taekema (red.), *Verbeeldingsmacht. Wat juristen moeten lezen*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2000, p. 1-5.

Index van zaken en personen

A

Absurd, het absurde 171, 174, 184, 206-207, 213-221, 230-234
Agapè 92, 99, 127
Anamnèsis 75, 129, 184
Angst 25, 40, 137, 166-167, 175-176, 187, 218, 249-250
Ankersmit, Frank 178, 180,
Aristoteles 21, 24-26, 29-30, 40, 46, 50, 71, 119-120, 244, 264, 268
Atheïsme 67, 73
Austin, John 43
Avontuur 181-184

B

Bachtin, Michail 109, 111, 118, 129, 138, 154
Bakker, Reinout 206, 208, 220
Barmhartigheid 104, 107, 225, 263, 265
Barrett, William 72, 112, 176, 186
Beerling, Reinier Franciscus 164, 193, 197
Berdjaev, Nicolaj 65, 98, 243, 257-258, 266
Berouw 107, 224-225, 258, 260
Beslissing 48-49, 59, 117, 119-120, 122-123, 128, 130, 133-135, 137, 140-144, 147, 155, 159, 171, 185-186, 194, 198, 200-201, 205, 240, 267

Bentham, Jeremy 28, 43, 73, 148
Bewustzijn 69-70, 79-80, 82-85, 88, 90, 93-94, 97, 109-110, 132, 136, 143, 164-165, 170-173, 183, 232-233, 270
Bildung 46
Biografisme 191
Bloom, Paul 35-36, 38, 152
Broederschap 60, 63, 65, 74, 91-92, 95, 104, 107, 113-114, 117, 131, 196, 247, 256, 259

C

Cardozo, Benjamin 16-17, 205
Categorische imperatief 29-30
Causaliteit 58, 73, 129-130, 185, 198-199, 214, 240, 265
Christendom 81, 113, 224-225, 251, 254, 256-258,
Christus 93, 99, 106, 224, 245-246, 248-256, 258, 260, 262
Cicovacki, Pedrag 81, 64, 66, 68, 70, 73, 75, 77-81
Cohen-Salal, Annie 161, 164, 166, 194
Conformisme (non-) 220, 229, 231-232
Contingentie 161, 163, 173, 176, 185, 216
Creativiteit 130, 137, 157, 159
Culler, Jonathan 52, 177-179

D

Dialogiciteit 55, 109-111, 118, 269
 Dialoog 56, 61, 74, 111-112, 118-119, 121,
 124-126, 128-129, 137, 141-147, 150,
 152-159, 163, 195-196, 198, 200, 204,
 239, 256, 261-262, 264, 267-271
 Dialogische filosofie 52, 55-57, 114-115,
 119, 121, 152, 154, 162, 205, 270
 Dilthey, Wilhelm 190-192
 Descartes, René 69
 Determinisme 71, 130, 132, 134, 186-187,
 192, 196
 Droom 62, 72, 85-87, 94, 115, 133, 216

E

Eigenbelang 74, 76, 88, 91, 118, 131-132,
 198
 Empathie 11-13, 34-42, 44, 48-49, 51,
 57-59, 96, 112, 115, 122, 147, 149, 152-
 153, 159-161, 178, 190-191, 194, 199,
 203-206, 222, 224, 234-238, 241,
 244-246, 262-268, 270-271
 Emotie(s) 23, 25, 36-37, 39, 41, 44, 51,
 127-128, 135, 148, 150, 208, 236
 Enkeling 56-57, 114, 121, 142, 147, 154-
 155, 162, 239, 255, 258, 261, 263
 Eros 92, 136, 152
 Ervaring 24, 32, 50, 56-57, 128-129, 132,
 135, 152, 157, 164-165, 167, 174, 191,
 194, 207, 219, 235-237, 244, 268
 Essentie 56, 96, 120, 146, 162, 173-174,
 179, 184, 189, 192-193, 196, 199,
 264-265
 Ethisch appèl 34, 41, 45, 51, 244, 268
 Existentialisme 162, 165, 195-198, 218-
 219, 268
 Existentie 56, 162-163, 169, 171, 173-176,
 181, 184-185, 187, 190, 196, 198-199,
 218

Existentieel appèl 159, 270

F

Facticiteit 165, 171, 185-186, 193, 199-200
 Fenomenologie 164, 173
 Fourier, Charles 73
 Frank, Joseph 63, 66-67, 69, 71-72, 74,
 78-81, 83, 88, 96-98, 103, 109, 245,
 256
 Franse Revolutie 63-64
 Friedman, Maurice 119, 136, 141, 147,
 151-152

G

Gaakeer, Jeanne 15-20, 36, 40, 43,
 44-46, 48, 50, 54
 Gadamer, Hans-Georg 46, 54, 190-191
 Gelijkheid 58, 63-65, 67, 82, 89, 91, 113,
 259
 Gemeenschap 28, 65, 72-73, 80-81, 87,
 90-93, 97, 106-107, 113-115, 117, 119,
 121-122, 124, 128, 130-133, 140-143,
 145, 147-148, 150-151, 196, 225, 240,
 246-247, 256, 258-261
 Gennep, Frederik Onslow van 206-208,
 220, 224, 231-232, 237, 258
 Geweten 96, 106-107, 111, 143-144, 250,
 252-253, 256-257, 259-260
 Groot, Ger 164, 170-173, 185, 192, 197
 Grübel, Rainer 88, 94, 101

H

Hart, Herbert L.A. 43, 50
 Heidegger, Martin 162-164, 176, 191
 Herinnering 66, 74-75, 92, 112, 129, 163,
 177, 183-184, 218
 Herkenning 40, 164, 203, 206, 235, 238,
 264-266
 Hermeneutiek 17, 54, 190, 192, 200, 237

- Hobbes, Thomas 89-91, 93, 106, 257, 264
 Hoop 65, 90, 92, 94, 107, 113, 215-219, 230-231, 233-234, 261
 Humanisme 46, 79, 103, 263
 Humaniteit 11, 34, 46, 61, 92, 95, 105, 114, 149, 244, 246
 Hume, David 28
 Husserl, Edmund 163-164, 236-237
- I**
 Ideeënwereld 23-24, 119, 169
 Individualisme 89, 92, 113-114, 140, 142, 197
 Inleven 35-40, 45, 160, 205-206, 238, 240-241
- J**
 Jessurun d'Oliveira, Hans Ulrich 48-49, 194-195
 Judicious spectator 39, 144
 Juridisch inlevingsvermogen 42, 47-48, 50-51, 147, 205, 234, 237-240, 244-245, 262
- K**
 Kant, Immanuel 28-30, 64, 70
 Katharsis 25, 179
 Keen, Suzanne 35, 37-38, 40-41
 Kelsen, Hans 43, 44, 50
 Kierkegaard, Søren 96, 119, 176, 219, 238
 Korsten, Frans-Willem 52
 Kristallen Paleis 72, 78-79, 112
- L**
 Legal novel 15-16
 Levinas, Emmanuel 55, 120-121, 239
 Literaire verbeelding 33-34, 36, 45, 160, 200, 235, 244
 Locke, John 91
- Luciditeit 217, 221, 229
- M**
 Madame de Staël 52
 Mauvaise foi 181, 186, 191, 198, 201, 216
 Medelijden 25, 37, 40-41, 65, 85, 93, 99, 102, 104, 243, 246, 251, 253, 256, 261, 263, 266
 Mill, John Stuart 28, 73, 148
 Miller, Jeffrey 19-20
 Mimèmis 23-24
 Misdadiger 61, 79-80, 103, 106-107, 114, 117, 142, 224-226, 228, 231, 234, 260-261, 265
 Monoloog 66, 109, 118, 129, 133, 154, 245, 269
 Morawetz, Thomas 17-18
- N**
 Naastenliefde 92, 104, 112, 115, 155, 224-225, 246, 255-256
 Narratio 12, 47-48, 58-59, 160-161, 163-164, 178-180, 182-184, 187-188, 190-191, 194-195, 198-199, 201, 203-204, 214, 222-223, 226-227, 237-241, 246, 264-265
 Narratief verstaan 192, 194-195, 198, 204, 236, 262, 264, 267
 Narratieve constructie 58, 183-184, 194, 204, 227, 240, 264
 Narratieve ethiek 21, 26-27, 30, 41-43
 Narratieve logica 180, 192
 Narratieve rechtsethiek 11-13, 30, 41-45, 47-52, 57-62, 112, 115, 144, 147, 149, 160-161, 178, 200, 204-205, 234, 238, 243-244, 246, 262-263, 266-268, 270
 Narratieve rede 12-13, 59, 199-200, 204, 214, 222, 246, 262, 265-267, 271
 Narratologie 26, 178

Nierop, Maarten van 67-68, 72-73, 77, 84, 94, 109-111, 113-114
 Nietzsche, Friedrich 62, 79-80, 96, 107, 114, 184, 216-218
 Nieuwenhuis, Hans 46
 Niftrik, Gerrit Cornelis van 162, 174-176, 188, 196-197, 200
 Nihilisme 67, 83-84, 95, 105, 108, 113-114, 198, 247, 251
 Nostalgie 213, 216-218, 233, 238
 Nussbaum, Martha Craven 15, 21, 26-27, 29-34, 36, 38-40, 42, 45-46, 50-51, 61, 150, 160-161, 170, 178, 180, 188, 191, 200, 205, 235-238, 244, 264, 268-270

O

Object 45-47, 56, 58, 109, 111, 119, 125-130, 133-134, 140, 145-146, 148-149, 193, 197, 199, 264
 Objectiviteit 11, 43-44, 70, 225, 259
 Ogenblik 125-127, 136-137, 140, 153, 182-183, 198-199, 203, 221
 Onverschilligheid 70, 79, 84, 107, 115, 155, 196, 233, 261
 Oorzakelijkheid 129-130, 135, 150, 173, 198
 Op-zich, op-zich-zijn 170-173, 186-187, 193, 199,
 Ouweneel, Willem 114, 245, 247, 250, 252, 257

P

Pascal, Blaise 83-84
 Paulus 86
 Phelan, James 26-27, 46
 Phronèsis 25-26, 50, 160, 244
 Pisarev, Dmitri 67-68, 79

Plato 21-24, 26-27, 33, 46, 53, 56, 71, 74-76, 88, 92, 119, 129, 169, 184, 269
 Poëtisch paradigma 12-13, 244, 262
 Polyfonie 109
 Positivisme 43, 73, 178
 Posner, Richard 18-19, 205, 239
 Psychologie 35-36, 41, 103, 177, 226-227

R

Rationalisme 73, 115, 217-219, 258
 Rationeel egoïsme 73, 87, 91, 108, 114
 Rawls, John 91
 Rechtspositivisme 11, 43-44, 113, 115, 143, 155, 160, 238, 243, 259, 267
 Rechtsvinding 11-12, 42-44, 46-47, 51, 57-58, 61, 143-144, 149, 155, 163-164, 192, 200, 204, 237-238, 240, 267
 Rechtszekerheid 11, 43-44, 243, 259
 Reconstructie 105, 170, 178-180, 183, 191, 194-195, 201, 204, 206, 214, 226
 Regard, le 192-193, 237, 264
 Relatie 56, 58, 111, 113, 118-121, 130, 133-136, 138-131, 144-147, 149-152, 154-156, 162, 170-171, 191, 196, 200, 267, 270
 Rorty, Richard 27, 29-31, 34, 36, 46, 156, 235, 269
 Roscam Abbing, Pieter Johan 53-54, 157, 270
 Rousseau, Jean-Jacques 68-70, 91

S

Schaubroeck, Katrien 27, 30-31, 36-37, 39-40, 269
 Scientific judging 44, 61, 240
 Scholten, Paul 143-144, 155, 204, 259, 267
 Schuld 71, 90, 93, 106-107, 204, 209-210, 223, 228-229, 232, 240, 260, 271

- Sciëntisme 68, 70, 73, 81, 113, 180, 217
 Slootweg, Timo 80, 129, 138, 143, 145
 Smith, Adam 37-40, 42, 50, 144, 235-237
 Sobornost 92, 94, 108, 113, 140, 234, 261
 Sociaal contract 66, 81, 91-92, 95, 113, 115, 132
 Socialisme 67, 73, 113, 247, 256
 Socrates 22, 75, 129, 217
 Solidariteit 35-37, 232
 Solipsisme 80, 82, 115, 140
 Strawson, Galen 177, 181
 Subject 46-47, 54, 56, 109, 118, 131, 197, 214, 267
 Suhr, Martin 164, 166, 168-169, 173, 177, 182-183
 Sympathie 37-39, 41, 79, 102, 117, 127, 150, 235, 243, 256, 263, 266
 Systeem, systeemdenken 46, 53, 55, 72, 78, 120-123, 128, 153, 180, 187, 217, 258, 268-269
- T**
- Taekema, Sanne 16, 46
 Tegenwoordigheid 132, 134-137, 141, 146, 148, 156, 171, 199, 220-221, 232-233
 Theocratie 256-258
 Theodicee 95, 248
 Titchener, Edward B. 35
 Toergenjev, Ivan Sergejevitsj 67, 109
 Toeval, toevallig 162, 173, 179, 184, 186, 210, 226, 238, 240, 266
 Tolstoj, Lev 109
 Tragisch bewustzijn 232
 Tsjernysjevski, Nicolaj 67-68, 72-79, 83, 87, 91, 198
 Twijfel, vertwijfeling 65, 71-72, 96, 100, 102, 111, 216, 247, 255
- U**
- Utilisme 27-29, 34, 43, 45, 67, 148, 257
 Utopie 72
- V**
- Verantwoordelijkheid 71, 107, 117, 121-122, 126, 128, 133, 137, 141, 142-144, 147, 153, 155, 159, 185-187, 190, 198, 201, 204, 232, 239, 250, 253, 259, 261, 267
 Verbeelding, verbeeldingskracht 34, 39, 45, 49, 52, 58, 94, 151, 163, 190-191, 205, 235-237, 244
 Vergelding 106-107, 142, 231, 259, 265
 Vergeving 106-107, 225, 231, 258, 265
 Verlichting, verlichtingsdenken 27, 58, 64-67, 70, 72, 78-79, 81, 91, 110, 114, 124, 247
 Verstehen 190-192
 Voor-zich, voor-zich-zijn 171-174, 183, 185
 Vervreemding 80-81, 92, 113-114, 124, 130, 132, 139, 148, 150, 153, 166, 192-193, 196-197, 199, 258
 Vrije wil 71, 76, 78
 Vrijheid 63-65, 67, 70, 78, 80, 90-91, 113, 120, 130, 135, 169, 171, 185, 187, 192-194, 196-197, 200, 219, 232, 243, 246, 250-259, 261, 263-264, 267
- W**
- Waaijman, Cees 122-123, 125, 127-128, 130, 132, 135-137, 141, 146, 148-150
 Ward, Ian 18, 46, 205
 Wedergeboorte 62, 94 -95, 100, 115, 131, 216, 231, 234, 260-261
 Weisberg, Richard 15, 19, 53, 205, 209, 220, 226, 228, 239
 West, Robin 18, 37-38, 42, 44-45, 49, 61

- Wetenschappelijk paradigma 12-13, 43-44, 57, 62, 113, 115, 153, 160, 261-262
- White, James Boyd 15, 17
- Wigmore, John 15-17, 34, 46, 269
- Witteveen, Willem 46
- Z**
- Zelfmoord, logische 83-84, 94, 108, 118, 215-216, 219, 224, 233-234
- Zelfliefde 92, 115, 263
- Zondeval 86-89, 132

Curriculum vitae

Claudia Bouteligier is geboren op 31 januari 1985 in Voorburg. Zij haalde haar atheneumdiploma aan het Sint-Maartenscollege in Voorburg. Daarna studeerde ze Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit Leiden (BA in 2010) en behaalde daar haar master Encyclopedie en Filosofie van het Recht in 2012. Na het voltooien van haar studie was zij eerst als docent en vanaf 2014 als docent-onderzoeker verbonden aan de afdeling Encyclopedie van de Rechtswetenschap van de Universiteit Leiden.